

"גם לנשמה מגיע אוכל"

הלות מחסה חידוים ואקטואליה לפי סדר פרשיות השבוע

פרשת וישלח שנת תשפ"ד

גיליון מספר 405

1. האם מלאכים יודעים מחשבות בני אדם? הוכח מפרשת השבוע
2. שלח שליח להזיק לרכב של שונאו והתחייב לשלם על כל הנזקים, והשליח התבלבל ברכב. מי ישלם על הנזק? הוכח מפרשת השבוע!
3. איך היה מותר ליעקב לשלוח מתנות לעשיו הרי עובר על איסור לא תחנם?
4. האם יש חיוב לאדם לחתן את בתו עם בחור רע שמא תחזירנו למוטב? הוכח מפרשת השבוע!
5. צדיק ורשע הנכנסים ביחד לבית הכנסת, האם צריך/חייב לקום בפני הצדיק, כיון שזה נראה כאילו קם בפני הרשע? הוכח מפרשת השבוע!
6. הוצרך לנקביו האם מותר להיכנס למסעדה שמוכרים שם טריפות ונבילות? הוכח מפרשת השבוע!
7. למה לא תיקנו שיהיה מצווה לאכול גיד הנשה זכר לנס שנעשה ליעקב?
8. קבלן שיפוצים האוכל בשלחן אחד עם פועליו הערבים האם מותר לו לאכול בשר כשהם אוכלים חלב? הוכח מפרשת השבוע!
9. כיצד ליעקב היה מותר לומר על עשיו שראה את פניו כפני אלוקים, והרי זה שקר ובזיון כלפי מעלה?
10. האם בימים אלו מותר להיכנס לקבר יוסף?
11. חתן שהוא מגמגם ולא יכול לומר הרי את מקודשת, האם יכול למנות את אביו שליח לומר זאת? הוכח מפרשת השבוע!
12. מדוע קבר יעקב את העבודה זרה של שכם באדמה, והרי עבודה זרה צריך לאבד ולא לקבור?!
13. אדם שנכנס למסגד/ מנזר וצריך להתפלל אחר כך כיצד עליו לנהוג? הוכח מפרשת השבוע!
14. האם מלאכים אומרים שירה גם ביום או רק בלילה? הוכח מפרשת השבוע!

אחינו כל בית ישראל הנתונים בצרה ובשביה העומדים בין בים ובין
בבשה המקום ירחם עליהם ויוציאם מצרה לרחה ומאפלה לאורה
ומשעבוד לגאולה השתא בעגלא ובזמן קריב ונאמר אמן

עלון זה יוצא לאור בס"ד ע"י בית המדרש "בית - יוסף"
לע"נ רבי יוסף ב"ר יצחק ז"ל ויצמן
רחוב קרית יערים 32 גבעת זאב

1. האם מלאכים יודעים מחשבות בני אדם? הוכח מפרשת השבוע

מחשבות בני אדם, וכמדומה לי שבזוהר כתוב בכמה דוכתי דלא ידעו אלא מה דאיתמסר להו למינדע, אם כן י"ל שגם מחשבות בני אדם אינם יודעים, וכך כתב בזוהר הקדוש פרשת וירא לגבי הפסוק "איה שרה אשתך", ואולי סבירא להו לתוספות דדוקא בהאי עלמא אמר דלא ידעו אבל כשהם למעלה יודעין, אבל לפע"ד אף אם יהיה מקומות להוכיח דמלאכים יודעין מחשבות בני אדם, מכל מקום אפשר דיש מלאכים מיוחדין להכניס תפלות בני אדם לפני הקב"ה והם אינם יודעין מחשבות אלא הדיבור ולכך צריך להוציא דברי תפלה מפיו דוקא כדכתיב עוף השמים יוליך את הקול, אם כן נראה דיש לקול מלאכים מיוחדין וכן לדיבור.

הנועם אלימלך בפרשת בהעלותך כתב דאפשר לומר דבאמת אין המלאכים יודעין מחשבה שבלב רק באופן זה, דהנה המלאכים הממונים על התפלה הם מעלין את תפלת ישראל לפני הקב"ה ועושים עטרה על ראשו והם צריכין להבחין בין תפלה כשרה וצלולה ובין תפלה הנמצא בה מחשבת פסול חלילה, כי תפלה זו לא תעלה לריח נוחח לד' ולכאורה לדברי האומר דאין יודעין מחשבה שבלב איך יודעין להבחין, אלא שזה נתן להם השם יתברך שיריחו בהתפלות.

המהר"י אסאד בספרו שו"ת יהודה יעלה (או"ח סימן מ) כתב בשם ספר פורת יוסף בפרשת וירא שיש חילוק בין המלאכים הנקראים מלאכי השרת ובין שאר מלאכים כי אותן המשרתים פני השכינה והם נקראים מלאכי שרת אלו יודעים אפילו מה שבלב אדם אפילו המחשבה, אבל שאר מלאכים אינם יודעים מאומה רק לאותו דבר שנשלחו אבל לא דבר אחר כלל.

אור החיים בפרשה מתרץ: כי לצד היותם לפניו, דן כי הורשה להשתמש בהם לאשר יצטרך להם בדבר שאין יכול עשות על ידי בני אדם, ואמר כי הוצרך להם לצד שהשליחות הוא אל עשו והוא אדם גדול כידוע לפי דבריהם במדרש בראשית רבה (פרשה ע"ה) ושליחות אחרים אפשר שלא יחשיב אותם להשיבם.

עוד מתרץ האור החיים: אפשר שיקדים להכותם מבלי השב ויבא על יעקב כאשר ידאה הנשר מה שאין כן המלאכים, גם באמצעות שליחותם יפחד ורבה לבבו בראותו צבא השמים וכאומרם ז"ל מהם לבושי אש ורוכבי סוסים וכו' שבזה ירא לבל עשות רע.

הישמח משה מתרץ: מכיוון שיעקב רצה שלא יתעכב השלוחים, לכן שלח מלאכים שהם הולכים מחר הרבה יותר מבני אדם.

הגדולת מרדכי מתרץ: על פי מה שנאמר במשנה במסכת אבות (פרק א' משנה ו) הרחק משכן רע, כי אדם רע יכול להשפיע על השני, אם כן יעקב פחד לשלוח שליחי בשר ואדם לעשיו, משום שפחד שיפגיע עליהם עם הרשעות שלו.

2. שלח שליח להזיק לרכב של שונאו והתחייב לשלם על כל הנזקים, והשליח התחבבל ברכב. מי ישלם על הנזק? הוכח מפרשת השבוע!

שמעו לו והלך ושבר את הכלים, חייב לשלם, כי 'אדם מועד לעולם', ולא היה לו לדמות שהוא ייפטר. ומכל מקום, גם זה ששלחו וציווהו לשבור את הכלים הוא רשע, ועבר על 'לפני יתור לא תיתור מכשול', שעל ידו הפסידו חברו ממונו, וגם גרם לו לעבור על כל תשחית: וגם בשליח שהוחזק להזיק, הכריעו הש"ד (בסימן שפ"ט ס"ק סז) וכן בקצות החושן (שם סק"יב) שחייב השליח ולא המשלח, משום שגם בזה אמרינן דאין שליח לדבר עבירה.

ומבואר בפוסקים, שאף בשוכר שליח לדבר עבירה, אין המשלח חייב, ואין אומרים לעניין זה י"ד פועל כיד בעל הבית.

והנה, מבואר בנתיבות המשפט (סי' ט סק"א) שה שוכר פועל לעשות לו מלאכה שיש בה איסור כגון להעיד עדות שקר, חייב לשלם לפועל את שכר מלאכתו. ואם כן יש לשאול מדוע גם בענייננו לא נאמר שהתחייבות של האובן המשלח תהיה כשכר הפעולה של השליח?

ויש לבאר זאת בשני דרכים: (א) יש לחלק בין שכר עבירה פועלה' כגון צביעה, שמירה, חיתוך צמיגים וכו' שאותו יש לשלם, כפי משלמים לכל פועל אחר, מה שאין כן בהתחייבות עבור נזקין שייגרמו, שהוא לא יכול להיחשב כ'יתשלום שכר פעולה'. (ב) הנזקים להם גרם השליח הם באחריותו בלבד, כי הוא התנהג כ'כסיל' (כלשון הערוך השולחן), כי לא היה לו לדמות שייפטר ואחרים ישלמו בעדו, אלא היה לו להעלות על דעתו שהוא האחראי הבלעדי למעשיו, ואף אדם אחר לא יישא באחריות פשעיו, ולכן את דמי הנזקים יש להשית רק על השליח המזיק.

אלא, שיש לדון במקרה ששמעון זה היה סוחר נוכל, וראובן סיפק לו סחורות רבות ולא קיבל עליהן שום תמורה, ושמעון מתעלם לגמרי מתביעותיו, והדרך היחידה לאיים עליו ולא לצו לשלם את חובו, היא על ידי ניקוב צמיגיו (ואף בית הדין היה מאפשר לראובן לנקוט באמצעי זה, על מנת להוציא מהגנב בלעו), ויעקב השליח היה מודע לכל אותן עובדות – האם גם כאן היה פטור ראובן מלשלם ליעקב?

ונראה שבזה השליחות אינה לדבר עבירה, כי לאור הנסיבות הייתה רשות לפועל כך, וגם יעקב השליח ידע שמותר לאיים בצורה כזו על שמעון, ולכן שלם ישלם ראובן ליעקב בעד כל הנזקים. ואם יטען, הרי לא פעלת כדורש, כי חתכת צמיגים של אחר, אין זו טענה, כי יכול יעקב להשיב 'עשיתי ככל אשר ציוויתני', ללכת ולנקוב את צמיגי רכב הגי"פ

"וישלח יעקב מלאכים" (ל"ב ד)

וכתב רש"י מלאכים - מלאכים ממש.

הנה האור החיים הקדוש הקשה: למה ישתמש במשרתי עליון ללא צורך, מכיוון שיעקב הרי יכול לעשות את אוו הדבר על ידי בני אדם או על ידי משרתי.

הש"י בפרשת וישלח (תורה אור) הקשה היאך נשתמש יעקב בחנם לשלוח מלאכי השרת, והיה יכול לשלוח בני אדם, הלא אסור להשתמש במאן דתני ומתני.

וחשבתי להסביר שאם נאמר שאכן המלאכים יודעים את מחשבות בני האדם, אפשר דלכן שלח יעקב דווקא מלאכים ממש, ולא שליחי בשר ודם, משום שהמלאכים יכולים לבחון ולדעת את כוונותיו של עשיו, לכן שלח דווקא מלאכים. וכן ראיתי שהספורנו בפרשה כתב "וישלח יעקב מלאכים" - לדעת מה בלב אחיו לדעה מה יעשה לו.

הנה על עצם הדבר שמלאכים יודעים מחשבות אדם אינו מוסכם ככל: דהנה נאמר בגמרא במסכת שבת (דף י"ב ע"ב) אמר רבי יוחנן כל השואל צרכיו בלשון ארמי אין מלאכי השרת נזקקין לו, שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי.

והקשו התוספות (שם): וז"ל ותימה דאפילו מחשבה שבלב כל אדם יודעים, ולשון ארמי אין יודעים, וזינן דסבירא להו דמלאכים יודעים מחשבות שבלב.

ובהגהות יעב"ץ על מסכת שבת (דף י"ב ע"ב) הקשה על התוס' וז"ל מנא להו הא? והנה כתוב בראשית (י"ח ט) "ויאמרו אליו איזה שרה אשתך", הרי שלא ידעו אפילו מה שנראה בחוש, כל שכן מחשבה שבלב, ולעני"ד פשוט אין יודע מחשבות אדם כי אם השם לבדו.

וכן החיד"א בספרו פתח עיניים על מסכת סנהדרין (דף יט ע"א) כתב שדברי התוס' תמוהים: שמחכתובים נראה שאינם יודעים מחשבות, וכל שלא ידעו מהיכא פשיטא להו לתוספות הכי נקטינן כמשמעות הכתובים, וכמו שכתוב דברי הימים (ב' פרק ו פסוק ל): "כי אתה לבדך ידעת את לבב כל בני האדם".

וכן האליה רבה (סימן ק"א ס"ק ח) הקשה על דברי התוס' וז"ל ולא פירשו מנין להם זה דמלאכים יודעים מחשבות שבלב, ובמעדי מלך על מסכת ברכות (פ"ב ס"יב אות ז) פירש כי היודע ברוח הקודש מכיר מה שבלבו של אדם, כמו שמצינו ברבקה (בראשית כז מא) "ויאמר עשו בלבו", והמתנבא על ידי מלאך גדול ממנו, אם כן המלאך כל שכן שידוע מחשבות, אך קשה מה שאמר שלמה המלך (מלכים א' ח' ל"ט) אתה לבדך ידעת את לבב האדם, וכן בירמיה (י"ז ט) עקב הלב מי ידענו אני ה' חוקר לב.

השפת אמת במסכת שבת (דף יב ע"ב) הקשה: וז"ל מיהו בחסרון ידיעתי לא ידעתי מנא ליה לתוספות וסייעתם בפשיטות, דמלאכי השרת יודעים

"וישלח יעקב מלאכים לפניו אל עשיו אחיו ארצה שעירי שדה אדום" (לב ד) מעשה שני בעלי תשובה, ראובן ויעקב, שהגיעו לדן תורה הנסוב אודות פשעים שעשו בעבר, טרם שבו בתשובה. ראובן, איש עסקים נכבד, הסתכסך עם עמיתו שמעון, עד שהפכו השניים לשונאים בלב ובנפש. באחד הימים פנה ראובן ליעקב, בחור שהתגורר בשכונה, וביקש ממנו 'לעשות לו עבודה', תמורת שכר הגון, ולפצ' את גלגלי הרכב של שמעון שונאו. שואל יעקב: "ומה יהיה אם אתפס והדבר יגרום לי לנזק כספי?" וראובן טפח על שכמו והרגיעו: "אם יהיו בעיות, אני אסדר את כל הבעיות, אפצה אותך על כל נזק כספי שייגרם לך." לפי המידע המוקדם שקיבל יעקב מראובן, ברשותו של

יעקב היה גי"פ מפואר מסוג מרצדס בצבע לבן. כשהגיע יעקב לכתובת בשעת לילה מאוחרת, הבחין בגי"פ לבן, שעמד בכניסה לביתו של שמעון, ומיהר לחתוך לו את כל הצמיגים, דבר שכרוך בנזק של אלפי שקלים.

והנה ברעו שיעקב סיים לפצ' את הגלגל האחרון, יצא מהבניין הסמוך יהודי בשם שמואל, שהתגורר בשכונת לשמעון והחזיק רכב דומה. בעל הרכב זעק לעבר יעקב: "מדוע אתה מפצ' לי את הגלגלים, מה עשיתי לך?! אני כבר מזמין לך משטרה". המשטרה הגיעה, והפרשה הסתיימה בקנס כספי גבוה אותו נאלץ יעקב לשלם, מלבד תשלום דמי הצמיגים היקרים של שמואל.

עכשיו מגיע יעקב אל משלחו ראובן ותובע: "כפי שהתחייבת עליך לשאת בכל הנזקים הכספיים שנגרמו לי בעקבות השליחות." אך כמובן שראובן סירב לשלם, וטען: "אני התחייבתי לשלם רק על מקרה בו היית עושה מה שביקשתי. אבל מי ביקש ממך לפצ' רכב אחר?! זו בעיה שלך, ואין בכוונתי לפצות אותך עבור הנזק הזה". כאמור, כיום השניים כבר זכו לשוב לצור מחצבתם, וברם כעת לשאול: עם מי הדין?

תשובה: יש לפטור את ראובן המשלח מתשלום הנזקים, אף אילו היה עושה יעקב השליח שליחותו, כמבואר בדברי מרן בשולחן ערוך (ח"מ סימן שפ ס"ב ובט"ז ובערוך השולחן שם): האומר לחבירו 'שבור כליו של פלוני על מנת שתפטר, ואני אשלם בעדך עבור

הנזק', והלה שמע בקולו ושב, הרי זה השוברו חייב לשלם, ולא זה שציווהו, כי אין זה ששיבר נחשב כשלוחו, שהרי אין שליח לדבר עבירה, וזה הכסיל

זהו הרכב של שמעון, זה בוודאי לא שייך, כי הייתי עלול להסתבך מחמת ברור שזכה. (חש"ח קידושין מב ע"ב).

החנה בסמוך לביתו של שמעון, ומניין היה לי לדעת שמדובר ברכב אחר, והלא לא מסרת לי את מספר הרכב, ולוודא אצל העוברים ושבים אם

3. איך היה מותר ליעקב לשלוח מתנות לעשיו הרי עובר על איסור לא תחנם?

יישאר אצלו לעולם.

ואולם ישנה מחלוקת הפוסקים האם יש איסור לתת לנכרי מתנה על מנת להחזיר.

בשו"ת כתב סופר (או"ח סימן ס"א) הסתפק האם במתנה על מנת להחזיר איכא איסורה לתת לנכרי. והביא ראיה: מהא דקימ"ל בדברי מרן בשולחן ערוך (או"ח סימן שכ"ג סק"ז) שמי ששכח לטבול כלי מערב שבת יתנו מתנה לעכו"ם בשבת על מנת להחזיר, וקשה איך מותר הרי עובר על לא תחנם שאסור לתת להם מתנה, אלא ש"מ דמתנה על מנת להחזיר מותר לגוי. וכן בפתח הדברי (סימן רמ"ו סק"ד) כתב: דבמתנה על מנת להחזיר ליכא איסורה דלא תחנם. וכן בשדה חמד (ח"ד על מנת) הביא כמה שיטות בזה דסוברים דמתנה על מנת להחזיר ליכא איסורה לתת מתנה לגוי.

אבל בעבודת עבודה ע"ז (דף כ" ע"א) כתב: דגם במתנה על מנת להחזיר אסור לתת לעכו"ם.

יש להקשות: לפי השיטות שמתנה על מנת להחזיר נמי אסור לגוי, אי"כ איך מותר לתת לנכרי.

והתירוץ הוא: ע"פ מה שכתב הברכי יוסף (או"ח סימן רנ"ד) שאין איסור של לא תחנם כשיש בזה טובה להנותן, אי"כ כאן שיש טובה להנותן ליכא איסור.

4. האם יש חיוב לאדם לחתן את בתו עם בחור רע שמא תחזירנו למוטב? הוכח מפרשת השבוע!

יכולה לחזור בו, אם נתקלקלו מעשיו ק"ו שלא ייתן את ביתו לאדם כזה. אם כן, למה נענש יעקב כשהחביא את דינה בתיבה? ומתוך, שאם נדקדק בלשון רש"י שכתב: "שמנעה מאחיו שמא תחזירנו למוטב" לכאורה היה צריך להיות כתוב: "שמנעה מאחיו ושמה הייתה מחזירה אותו למוטב" ועל כרחך צריך לומר שכוונת רש"י היא: שאם יעקב היה מונעה משום שעשיו היה רשע ושמה יקלקל את דינה לא היה נענש, ומזה יעקב לא פחד שהוא הכיר וידע מי זו דינה שהיא צדקת ולא תקלקל את מעשיה, ומה שמנעה מעשיו אחיו זה היה בגלל שהוא שגא אותו שהיה רשע גמור ולא היה רוצה יעקב שדינה תחזיר את עשיו למוטב, וזה מה שדקדק רש"י "שמא תחזירנו למוטב" – הכוונה היא שיעקב לא היה רוצה שעשיו יחזור למוטב על ידי דינה.

ובתורה תמימה (הערות בראשית ל"ב הערה ט) הקשה: וצריך ביאור היכן מצינו כהאי גוונה שיהיה חובה על אדם למסור את ביתו לרשע שמא תחזירנו למוטב, והרי כנגד זה יש את החשש שמא עשיו ידרדר אותה ויהפוך אותה גם למרשעת? ואפשר לומר בזה שהיא תחזירנו למוטב, אבל מפני זה גופא לא רצה יעקב להשיא את דינה לעשיו כדי שדינה לא תחזיר את עשיו בתשובה – בגלל השגאה ביניהם.

החזון איש תירץ: שהיה גלוי וידוע ברוח הקודש שדינה תחזיר את עשיו למוטב, ואילו יעקב היה נותן אל ליבו לדבר היה מגלה זאת ברוח הקודש, אבל אנחנו לא יכולים לדעת לכן לנו אסור לעשות כך.

5. צדיק ורשע הנכנסים ביחד לבית הכנסת, האם צריך/חייב לקום בפני הצדיק, כיון שזה נראה כאילו קם בפני הרשע? הוכח מפרשת השבוע!

שמחויב לקום מפני הצדיק ולכבדו, לא שייך בזה מראית עין, ועשה של כבוד התורה עדיף ואי אפשר לדחות הך עשה מחשש דמראית עין.

אולם בספר עשרה מאמרות (לרמ"ע מפאנו, מאמר חקור דין ח"ג פ"ד) מבואר שיש בזה חשש מראית העין. שכתב שלא נמסרה מחיית עמלק אלא ביד בנימין, שלא השתחוה לעשו כיתר אחיו שעדין לא נולד בשעה שהוא עבר לפניהם וישתחוו יעקב וכל נשיו הנה וילדיהן, ואף על פי שכולם לא השתחוו אלא לשכינה כדברי הזוהר דדריש ו"הוא" עובר לפניהם, מכל מקום יש בו משום מראית העין כי הא דפרצופות המקלחות מים לא ישחה וישתה והקב"ה מדקדק עם הצדיקים כחוט השערה".

וכן כתב השלי"ה (מסכת מגילה פרק תורה אור) שלא מצאו חז"ל התנצלות כי אם ליעקב לבדו, אמנם השבטים כרעו ונפלו, ובנימין הצדיק שעדין לא נולד לא בא לעשו מידו שום חיזוק ושום השפעה.

6. הוצרך לנקביו האם מותר להיכנס למסעדה שמוכרים שם טריפות ונבילות? הוכח מפרשת השבוע!

שיאמרו עליו הבריות, והוסיף ואמר בשם מרן שר התורה הגר"ח קניבסקי וצוק"ל דכיון שכעת הוא עוסק במצוות 'בל תשקצו' ועושה דבר מותר, אין לו לחוש לחילול ה'.

ולכאורה יש להעיר מהמעשה דרבי יוחנן והמטרוניתא המובא בגמרא במסכת יומא (דף פד ע"א) שרבי יוחנן חש בצפדינה. (פרש"י חולי שינים המתחיל בפה וגומר בבני המעיים ומסוכן הוא). ור' יוחנן הערים על המטרוניתא שידעה את התרופה למחלה ולא רצתה לגלותה לציבור, אף שמטרוניתא כוונתה הייתה בשביל לעשות רווחים מהסוד, והוא נשבע בהערמה "לא להוהי ישראל לא מגלינא", כשבעה להפיס דעתה שלא יגלה

"וייקח מן הבא בידו מנחה לעשיו" (לב טו)

יש להקשות: איך היה מותר ליעקב לשלוח מתנות לעשיו, והרי אמרינן בגמרא במסכת ע"ז (דף כ ע"א) שאסור לתת מתנה לעכו"ם דכתוב לא תחנם לא תיתן להם מתנת חנם.

רבי יהונתן אייבשיץ בספרו יערות דבש (וישלח) מתרץ ע"פ מה שכתבו תוספות בגמרא במסכת עירובין (דף ס"ד ע"ב) דבעכו"ם המכירו שרי, שהוא בטוח שע"י המתנה יעשה לו העכו"ם לפעמים טובות, ואין זה כמתנה אלא כמכירה, לפי זה אתי שפיר שהיה מותר לשלוח מתנות לעשיו כיון דכל המטרה שלא ירע לו. ועשיו לא רצה ליטול את המתנות מכיוון שהוא חשב שיעקב נותן לו המתנות, משום שרוצה תמורת זה טובת הנאה.

עוד מתרץ היערות דבש: ע"פ מה שכתבו התוספות במסכת עירובין (דף ס"ד ע"ב) דאפילו מתנה ממש אסור ליתן לעכו"ם היינו דוקא בעכו"ם עני שאין לו מה יאכל ובמתנה זו הוא מחייהו, לכן אסור, אבל בעכו"ם עשיר שבלא זו המתנה יש לו הרבה שרי, לפי זה אתי שפיר, דהרי עשיו היה עשיר גדל לכן היה מותר לתת לו מתנה.

ועוד נראה לבאר דהנה המדרש בבראשית רבה (פרק ע"ח י"ב) כתב דכל המתנות שנתן יעקב אבינו לעשיו עתידין אומות העולם להחזירן למלך המשיח, וא"כ יש לומר כיון שסופן להחזירן אין עליו שם מתנה כיון שלא

"ואת אחד עשר ילדיה" (ל"ב כ"ג)

וכתב רש"י: ודינה היכן הייתה? נתנה בתיבה ונעל בפניה שלא ייתן בה עשיו את עיניו, ולכך נענש יעקב שמנעה מאחיו שמא תחזירנו למוטב, ונפלה ביד שכם.

וצריך להבין מדוע נענש יעקב? וכי שמענו על איזה שהוא חיוב שיש לאדם לתת את ביתו כדי שתחתן עם אדם רשע? והרי נאמר בגמרא במסכת פסחים (דף מ"ט ע"ב): תניא, היה רבי מאיר אומר כל המשיא את ביתו לעם הארץ כאילו כופתה ומניחה בפני הארי, אם כן רואים שיש איסור לאבא לחתן את ביתו עם עם הארץ ולא אמרינן שצריך לתת שמא תחזירנו למוטב?

והנה במושג זקנים לבעלי התוספות הקשה וז"ל: וכי מי שיש לו אח משימד ישיא לו את ביתו שהיא בת שש שנים כאשר הייתה דינה? ושמה יש לומר שקיבל עליו תשובה על מנת שלא יזלזל כמו שנאמר "נסעה ונלכה ואלכה לנגדך" – בשווה ביהדות.

ורבנו עובדיה מברטנורה (בספרו עמד נקרא) כתב: לפי שיעקב נתכוון לרעה שלא היה רוצה שאחיו יהיה צדיק כדי שלא תתקיים בו הברכה "הוה גביר לאחיק" לכן נענש, שאם לא כן לא היה נענש, אלא אדרבה היה נחשב לו זכות שמנעה להתחתן עם אדם רשע.

ובשו"ת מים חיים הקשה: והא קיימ"ל אה"ע (סימן נ' סק"ה) דאם לקלקל המשודך מעשיו יכולה לחזור בה, וקל וחומר מה אם כבר נשתדך

5. צדיק ורשע הנכנסים ביחד לבית הכנסת, האם צריך/חייב לקום בפני הצדיק, כיון שזה נראה כאילו קם בפני הרשע? הוכח מפרשת השבוע!

"והוא עבר לפניהם וישתחוו ארצה שבע פעמים עד גישתו עד אחיו" (ל"ג א) רבי שמעון בר יוחאי בזוהר הקדוש (ח"א קע"א ע"פ מתוק מדבש) הקשה: וכי אפשר העלות על הדעת שיעקב הבחיר שבאבות השתחוה לעשיו הרשע שהיה בצד של אל אחר ומי שהשתחוה לו נחשב כאילו משתחוה לאל אחר?

אלא ש"הוא" עובר לפניהם, נאמר על השכינה העליונה שהלכה לפני יעקב וכשראה אותה יעקב אמר הרי עתה השעה להשתחוות להקב"ה שהוא הולך לפניו, וכנגדו כרע והשתחוה ז' פעמים, אלא שעשיו חשב שכנגדו השתחוה יעקב. - מבואר מדברי הזוהר שבאמת יעקב לא השתחוה לעשיו. אלא השתחוה לקב"ה רק היה נראה כמו שמשתחוה לעשיו (ועיין בפירושי הרמ"ק שם על הזוהר מה שמוציא מכאן שאם רואים צדיק עושה מעשה שנראה ממנו שאינו נכון אין להרהר אחריו)

ובשו"ת דברי יציב (יו"ד סי' קל"ב) דן לפי דברי הזוהר הקדוש מה לעשות במצות קימה והידור באם נכנסים יחד צדיק ורשע? וכתב: מכיוון

"ויאמר יעקב אל נא אם נא מצאתי חן בעיניך ולקחת מנחתי מידי כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלהים ותרצני" (לג י)

שאלה: אדם הנמצא בדרכים ונוסע ברכבו והוצרך לנקביו בדחיפות בשיעור של "בל תשקצו", ועצר בתחנת דלק כדי להיכנס שם למסעדה ולהתפנות, אולם ראה שבמסעדה זו מוכרים נבילות וטריפות ודברים שטמאים, והסתפק אם מותר להיכנס שם דשמה יש לחוש לחילול ה' שיראו אדם שנותא פנים וסומר תומ"צ נכנס למקום כזה. מה עליו לעשות? שאלה זו שאל מרן הגר"י זילברשטיין שליט"א ופסק: שיכול להיכנס להתפנות במקום שמוכרים שם נבילות וטריפות, ואין לו לחוש למה

ויצטרך לצאת ידי חובתו גם מאיש שוגה ומפתי, וזה ממה שאמר התרגום במגילת רות (ג יא) ארום גלי קדם כל, יתבי תרע סנהדרין רבא דעמי, ארום אתתא צדיקתא אנת, ואית בך חילא לסוברא ניר פיקודיא דהי. כלומר - בעז ארמ - עם כי ידעתי יש ויש פתאים ולצים יתלוצצו עלי לאמר ראו שופט ישראל שחמד יופי מואבית אחת בלבו ולא כולי עלמא דינא גמירי שהמואבית מותרת שזה שלשה ימים בלבד שנתחדשה הלכה עמוני ולא עמונית מואבי ולא מואבית, עכ"ל. וא"כ גם בענייננו מכיוון שהאדם נפנה לנקבו והוא נכנס למקום המיועד לכך כגון בתחנת דלק שמחויבים ע"פ החוק בעלי המסעדה לאפשר לכל אחד להתפנות שם, וע"ד כן מקבלים את הזיכיון, אזי אין לו לחוש למה יאמרו הבריות.

והנה אמרינן במסכת נדרים (דף סב ע"ב) "אמר רבא שרי לצורבא מרבנן למיימר עבדא דנורא אנא לא יהיבנא כרגא, מאי טעמא לאברוחי ארי מיניה קאמר. והנה ביארו הראשונים שאע"פ דהמשמעות של "עבדא דנורא" היא סוג ע"ז, מ"מ הוא לבו לשמים שמתכוון שהוא עבד ד' עליו נאמר "אש אוכלה הוא". אכן הרשב"א בחידושי ביאר טעם אחר וז"ל: "דכיון שהוא אומר לא יהיבנא כרגא מוכחא מלתא דלא אמר כן משום דמודה למעשיהם אלא להפטר מן המכס שהיו הכומרים ואנשיהם פטורים ממנו, וצורבא מרבנן דקאמר אפי' צורבא מרבנן קאמר וכ"ש אדם אחר דאפילו בצורבא מרבנן ליכא משום חילול ה"י, עכ"ל. והנפק"מ בין הפירושים אם אומר עבדא דנורא אנא, כדי שיניחו לו את המכס, לדעת הר"ן ועמיה אסור, ולדעת הרשב"א מותר.

רבינו בחיי בפרשת וישלח בביאור הפסוק (בראשית לג ז) "כי על כן ראיתי פניך כראות פני אלוהים" כתב: שיעקב אבינו החניף בזה לעשו כדי שייקח ממנו את המנחה, ואע"פ שאסור להחניף לרשעים, מ"מ "הנחה כזאת מותרת, לפי שהוא לשון כולל שני משמעויות לשבח ולגנאי... ואם יבין הרשע לשון השבח אין לחוש בזה" וראייתו מסוגייתו שהתירו חכמים לתלמיד חכם לומר עבדא דנורא אנא, כדי שיניחו לו את המכס, לפי שהוא כולל לשון ע"ז כגון מולך, או עבד הש"י שנמשל לאש שכתוב בו 'אש אוכלה הוא', עיי"ש.

ומכלל דברי הרשב"א יש להביא ראייה לדברינו שאם האדם עושה דבר חיובי, אלא שיחדשו בו שהוא מחלל ה' אין לו לחוש, ובפרט שמי שיראה את כל המעשה עד תומו יראה שכל כוונתו לא הייתה אלא להבריא את המכס ולא ח"ו לתת יקר וגדולה לע"ז. (חשי"ח נדרים סב ע"ב).

7. למה לא תיקנו שיהיה מצווה לאכול גיד הנשה זכר לנס שנעשה ליעקב?

הוא היודע, ותמצא סוד בזה כי גיד זה אין בו טעם והוא סימן לבחינת הקליפה כי אין בה טעם כיון שנעקרה קדושה ממנו.

ואולם יש להקשות: לפי הטעם דהוה זכר לנס שנעשה ליעקב, אם כן יש לעיין מדוע לא צייתה התורה דווקא כן לאכול את גיד הנשה זכר לנס שקרה עם הגיד הנשה, בדיוק כמו שחג הפסח יש מצווה לאכול מצה זכר לנס, ואם כן מדוע צייתה התורה לא לאכול את גיד הנשה, היה צריך להיות הציווי בדיוק להיפך כן לאכול כדי לזכור את הנס?

אפשר לומר: אם היא מצווה לאכול אז היא זיכרון רק בשעת אכילה אבל שלא לאכול זוכרים כל הזמן דכך רגע מקיים הלאו כשאינו אוכל אי"כ זוכרים הנס תמיד.

עוד אפשר לומר: אם היא המצווה לאכול גיד הנשה היא מאוד קשה לקיימו דנהג רק בבהמה ולא בעוף אי"כ יצטרך כל אחד לשחוט בהמה שלם כדי לאכול כזית מן הגיד ובקושי אפשר לאכול מזה שתי אנשים ורק מי שיכול להשיג בהמה יכול לקיים המצווה אם כן שוב אין הנס זכור תמיד, משא"כ כשיש לאו כל אחד יכול לקיים המצווה וזוכרים תמיד הנס.

ועוד: אם היא מצווה לאכול אז על כרחך שיהיה זמן מתי לאכול, דאי אפשר לומר דיש מצווה לאכול כל יום גיד הנשה על כרחך התורה יקבע זמן, וא"כ היא מצוות עשה שהזמן גרמא ונשים פטורות והתורה רצה שגם הנשים יזכרו הנס, על כן יש לאו, ועל לאו נשים מצוות.

ועוד נראה לתרץ שהרי בספר החינוך (מצוה ג) אומר שכל הטעם שאסור לאכול הגיד הנשה הוא כדי שיהיה רמז לישראל שאע"פ שישבחו צרות רבות בגליות מיד העמים ומיד בני עשו, שיהיו בטוחים שלא יאבדו אלא לעולם יעמוד זרעם ושמים ויבוא גואל ויגאלם מיד צר, ובזכרם תמיד ענין זה על יד המצווה שתייה לזיכרון, יעמדו באמונתם ובצדקתם לעולם, הרי שיש חיוב לזכור תמיד העניין של גיד הנשה, וזה רק שייך ע"י איסור בכל עת, ואינו דומה למצוות מצה שהוא זכר לגאולת מצרים שהייתה באותה לילה של פסח.

8. קבלן שיפוצים האוכל בשלחן אחד עם פועלי הערבים האם מותר לו לאכול בשר כשהם אוכלים חלב? הוכח מפרשת השבוע!

הלכה בידוע שעשוי שונא ליעקב, אלא שנכמרו רחמיו באותה שעה ונשקו בכל לבו.

את סודה, ולאחר מכן יצא ודרש בפירקא לציבור כולו את רפואת הצפידנא. ופריך השי"ס "והא אשתבע לה" וכיצד עבר על שבועתו, ומשני שהתכוון לאלוהי דישאל לא מגלינא הא לעמו ישראל מגלינא. שוב פריך השי"ס "והא איכא חלול השם" שלדעת המטרוניתא עבר רבי יוחנן על השבועה, אף שכוונת שבועתו הייתה שונה, ותרצה הגמרא שלפני הגילוי לכלל הציבור הסביר לה את מסגרת השבועה שאינה מחייבת אותו כאמור, וממילא ליכא חילול השם. הרי לפנינו שאף שהוא עוסק במצוות ריפוי חולים בכל זאת יש לחוש לחילול ה'!

ויש להשיב דאין לדמות את הדברים, כיון שהכניסה להתפנות לנקבו היא מעשה חיובי, ואין בו זילות לכבוד שמים, אלא שעלולים לחשוש בו ולרנן עליו מה לירא ה' במסעדת פיגולים, ובכה"ג אין צריך לחוש לחשד. ובפרט שמי שיעקוב אחריו מבואר ועד צאתו יראה שלא נכנס אלא רק למטרה אחת מותרת, לפנות נקבו. משא"כ במעשה דרבי יוחנן הרי עצם המעשה להוציא בערמה סוד רפואי מקצועי ולגלותו לרבים, הוא דבר לא הגון וישר, אלא שבכל זאת מותר לצורך פיקו"ני של רבים, ולכן בדבר שבצמותו יש בו עוולה, יש לחוש לחילול ה'.

ובדרך זה נוכל לבאר עוד כמה סוגיות דהנה בגמרא במסכת בבא קמא (דף פ ע"א) אמרינן במעשה בחסיד שהיה גונח מלבו וקשר עז לכרעי מיטתו, ואמרו על כך חכמים 'לסטים מזוין בביתו' וביאר בספר חסידים, כי מעשה העז יביא לחילול ה' שמותר לגדל בהמה דקה בארץ ישראל, ואע"פ שהוא לצורך מצוה, מכל מקום עצם החזקת העז במקום ישוב הוא מעשה של עוולה במהותו כי פורץ גדר תקנת חז"ל שלא לגדל בהמה דקה במקום ישוב. וכן באותן מקומות שביארו חז"ל ביומא היכי דמי חילול ד' וכי היינו כי הנהגה מסוימת לפי דרגתו הגבוהה של האמורא היא נחשבת שלילית כגון קינה בהקפה, יש לחוש לחילול ה', משא"כ בנידוננו.

ועיקר הדבר שיש לחלק בין מקום שהפעולה היא חיובית אלא שהיא עלולה להביא לידי חשד, האם יש להתחשב בכך ולהימנע או לאו, יעויין בביאור המלאכת שלמה על המשנה במסכת שקלים (פ"ג מ"ב בהג"ה) וז"ל: "מצאתי כתוב בספר שרש ישו (פירוש על מגלת רות עלה סב) אשר חיבר הרב ר' שלמה אלקבץ ז"ל וז"ל: אף על גב דאמרינן בירושלמי בשקלים ר' שמואל בר נחמן בשם ר' נתן בתורה בנביאים ובכתובים מציינו שצריך לצאת ידי הבריות, כמו שצריך לצאת ידי המקום, יובן זה בבריות אשר נתן להם האלוהים מדע והשכל, לא שיהיה אחראי לכל,

"על כן לא יאכלו בני ישראל את גיד הנשה" (לב ג).

ישנם כמה וכמה טעמים מדוע אסרה התורה לאכול גיד הנשה.

בספר החינוך כתב: כדי שתהיה רמז לישראל שאף על פי שישבחו צרות רבות בגליות מיד העמים ומיד בני עשו, שיהיו בטוחים שלא יאבדו, אלא לעולם יעמוד זרעם ושמים, ויבוא להם גואל ויגאלם מיד צר, ובזכרם תמיד ענין זה על יד המצווה שתייה לזיכרון, יעמדו באמונתם ובצדקתם לעולם, ורמז זה הוא לפי שאותו מלאך שנלחם עם יעקב אבינו, שבא בקבלה שהיה שרו של עשו, רצה לעקרו ליעקב מן העולם והוא זרעו ולא יכול לו, וציערו בנגיעת הירך, וכן זרע עשו מצער לזרע יעקב, ולבסוף תהיה להם ישועה מהם, כמו שמצינו באב שזרחה לו השמש לרפואתו ונושע מן הצער, כן יזרח לנו השמש של משיח וירפאנו מצערנו ויגאלנו, אמן במהרה בימינו.

הדעת זקנים לבעלי התוספות אומר: כלומר לזיכרון הנס שנוצל יעקב מן המלאך שלא נגע אלא בכף ירכו ולא הרגו.

עוד אומר הדעת זקנים לבעלי התוס' על שם שהזקן קבלו עליהם בניו שלא יאכלו מגיד הנשה, משל לאדם שחש בראשו תמיד ומקבל עליו שלא לאכול עוד מן הראש כדי שיהיה לו רפואה.

ועוד: על כן על שלא עשו בני יעקב כהוגן שהניחוהו ללכת לבדו ולא עשו לו לוייה והזקן על ידם בגיד הנשה אסר הקדוש ברוך הוא עליהם גיד הנשה כדי שיהיו זריזים בלוייה ולא יענשו פעם אחרת ברישול לוייה, ולכך הוזהר ללוות את יוסף בנו כאשר שלחו אל אחיו ולא נענשו שניהם.

וכן כתב החזקוני וז"ל: כלומר בדין הוא שיש לקנוס ולענוש בני ישראל מאכילת גיד הנשה שהניחו את אביהם הולך יחידי כדכתיב ויותר יעקב לבדו. והן היו גיבורים והיה להם להמתין אביהם ולסייעו אם יצטרך והם לא עשו לו לוייה והזקן על ידם ומכאן ואילך יהיה להם לזכר ויהיו זריזים במצוות לוייה ולכך לוייה יעקב את יוסף.

הספורנו כתב: כדי שיהיה ההיזק אשר הורה בנגיעת כף הירך היזק בדבר בלתי נחשב אל לנו.

ואילו האור החיים הקדוש כתב: לצד שנודעזע הגיד ממקור הקדושה ושלט בו הקליפה בחינה זו בכל מקום שהיא נטמאה ואסרה הבורא כי

"וירץ עשיו לקראתו וגו' וישקוה" (לב ג)

איתא בספרי (במדבר ט"ו) מובא ברש"י כאן על הא דתיבת וישקוה מלא נקודות, יש שדרשו נקודה זו לומר שלא נשקו בכל לבו, אמר רבי שמעון

שליח, אפי"ה דלמא ארצויה ארצי קמיה, יעו"ש שדן אם כן איך אברהם שהיה שליח מינה את אליעזר לשליח.

ולכאורה שכם נאלץ לבקש מאביו כי הוא היה נשיא העיר, ולו יש סיכויים שישמעו, ולא לשכם הצעיר, וכך יתכן שהיה בשמשון. ויעויין בחכמת שלמה במסכת ב"ב (דף צא ע"א) שאמו של שמשון שמה "הצלולפנית", והיא נזכרת בדברי הימים בסוף יחס יהודה, וכנראה שהייתה מפורסמת בייחוסה, ולכן ביקש שמשון ממנה, כי דבריו היו נשמעים. ואם כן חזינו שאף כשיש צורך שדווקא האב ימצא את הכלה, אין לעשותו שליח. ואם כן לכאורה אף בענייננו כן, אין ראוי לעשות את האבא שליח.

ואמנם כתב בספר בני דוד (פכ"ד מאישות הי"ח) דהאינדא ליכא למיימר לא חציף איניש לשוויי לאביו שליח שכולם מקדשים ע"י אביהם ואדרבה אם מקדשים ע"י אחרים חוצפא יסגי, יעו"ש. אכן מדברי כל הפוסקים משמע שדין זה נאמר אף בזמן הזה.

12. מדוע קבר יעקב את העבודה זרה של שכם באדמה, והרי עבודה זרה צריך לאבד ולא לקבור ?!

להם בטבילה וחלוף הבגדים, והיה די להם בקבורה, ולכן טמן אותם תחת האלה במקום שלא יעבדו את האדמה ולא יזרעו בה.

ובשו"ת יהודה יעלה (למהר"י אסאד ח"א יו"ד סימן כ"ט) הקשה על הרמב"ן יש להבין שעמד על העבודה זרה שהטמן יעקב בקבורה ולא דינם בשחיקה ושריפה, הויה ליה להקדים לתמוה על לקיחת בניו העבודה מתחילה ועברו על לא תביא תועבה. ואומר המהר"י אסאד: דיש לומר כדעת הר' חיים (בתוספות ע"ז דף כ"א) בשם הירושלמי: שהאיסור שנאמר "לא תביא תועבה אל בתיך" מדובר דווקא בארץ ישראל ולא בחו"ל.

רבנו בחיי מבאר: מכיוון שיעקב היה באמצע הדרך, לכן הוא לא היה יכול להוליך את העבודה זרה לים המלח, וכן הוא לא יכול גם לשרוף אותה כי הוא פחד להתעכב כדי שהעמים שסביבו לא יתקבצו וילחמו עמו.

13. אדם שנכנס למסגד/ מנזר וצריך להתפלל אחר כך כיצד עליו לנהוג ?! הוכח מפרשת השבוע !

להחלפת בגדים והלא אין אדם וכלים מקבלים טומאה אלא מאב הטומאה ובגדים אלו לו יהיה שנגעו בעבודה זרה עצמה אינם נעשים אב הטומאה ואינם מטמאים אדם, יראה כיון שמצינו קריאת שם לעבודה זרה מתים כמו שכתוב בתהלים (ק"ו) "ויאכלו זבחי מתים" ואומרת הגמרא במסכת חולין (דף ג' ע"א) חרב הרי הוא כחלל, וכתב הרמב"ם בהלכות טומאת מת (פרק ה) וזה לשונו: והוא הדין לשאר כלים וכו' ובגדים, אם כן נעשו הבגדים כטומאת עבודה זרה עצמה ולכן ציווה יעקב להחליף הבגדים.

14. האם מלאכים אומרים שירה גם כיום או רק בלילה ? הוכח מפרשת השבוע !

למלאכים הרגילים המתחלקים למשמרות, אבל מלאך פרטי המיועד למטרה ידועה אומר שירה גם כיום.

הגאון רבי גמליאל הכהן רבינוביץ' שליט"א מתרץ בספרו פרדס יוסף החדש: על פי מה שמבואר בגמרא חגיגה שם הטעם שהמלאכים אומרים שירה רק בלילה, מפני כבודם של ישראל שיעקר שירתם תפילתם ביום, ואין המלאכים רוצים לדחות את ישראל, אם כן, כל זה שייך דווקא אחרי שעם ישראל קם ונהיה לעם, המקלס את הקדוש ברוך הוא ביום, אבל בזמן שיעקב נאבק עם שרו של עשו, עדיין המלאכים היו שרים גם ביום, ולא היו נמנעים מכך, שהרי עוד לא היה עם ישראל בעולם.

עוד מתרץ הגאון רבי גמליאל הכהן רבינוביץ' שליט"א: יתכן שכונת הגמרא שהמלאכים אינם אומרים שירה אלא בלילה, היא רק על שירות ותשבחות המיוחדים להם. אבל שירה שעם ישראל אומר אותה ביום, גם המלאכים אומרים אותה ביחד עם ישראל ביום, וכגון קדושה "קדוש קדוש קדוש ה'" וכו' אומרים המלאכים ביחד עם ישראל, וכנאמר בנוסח תפילת מוסף: "כתר יתנו לך ה' אלוקינו מלאכים המוני מעלה עם עמך ישראל קבוצי מטה, יחד כולם קדושה לך ישלשו", ואם כן יתכן, ששרו של עשו ביקש לשחררו לומר שירה, כיון שהגיע זמנו לומר שירה עם ישראל.

"ויתנו אל יעקב את כל אלוהי הניכר אשר בידיים וכו' ויטמון אותם יעקב" (ל"ה ד)

ומקשה הרמב"ן, הספורנו, והרא"ש: הרי יעקב אבינו שמר את כל התורה כולה שהרי הוא מעיד על עצמו "עם לבן גרתי – ותרי"ג מצוות שמרתי" אם כן כאשר נתנו בני ביתו ליעקב את אלוהי הניכר שהיה להם מהשלל שלקחו משכם, למה יעקב טמן אותם באדמה "תחת האלה אשר עם שכם". הרי יעקב היה צריך לשרוף אותם ולאבדם – שהרי דינם בשריפה ולא בגניזה, וכך אומרת הגמרא במסכת ע"ז (דף מ"ג ע"ב) עבודה זרה מפורר וזורה לרוח או מטיל לים – ואינם מן הנקברים!?

הרמב"ן והספורנו מתרצים: שבני יעקב לא לקחו עבודה זרה ומשמשיה משכם עד שהתבטלה והותרה להם, שהרי אומרת הגמרא במסכת עבודה זרה (דף מ"ג ע"א) העכו"ם מבטל עבודה זרה בעל כרחו. ולאחר שהעבודה זרה מתבטלת היא מותרת להם. אבל יעקב צווה להסיר אותה לטהרת הקדש שהיו ראוים לעבוד את השם ולהקריב לפניו קרבן, כאשר צווה

"והחליפו שמלותיכם" (ל"ה ב')

כתב באור החיים הקדוש על פי מה שכתב הרמב"ם בהלכות אבות הטומאה (פרק ו) וז"ל: "כל אב הטומאה שטמא במגע ובמשא בין אב וכו' אדם הנוגע בו או הנושא מטמא בגדים בשעת מגעו וכו' ע"כ, לזה אמר להם שאפילו לא נגעו השמלות בעבודה זרה הרי הם טמאים וצריכים להחליפם, ולזה דקדק לומר שמלותיכם – פירוש: אותם שהיו עליהם בעת שבזו הביזה שהיו בהם עבודה זרה, ואם תאמר למה יחוש

"ויאמר שלחני כי עלה השחר".

איתא בגמרא במסכת חולין (דף צ"א ע"ב) אמר לו יעקב למלאך: גנב אתה או קוביוסטוס אתה שמתירא מן השחר, אמר לו: מלאך אני, ומיום שנבראתי לא הגיע זמני לומר שירה עד עכשיו.

ובספר במפרסין אגרי הקשה: הלא איתא בגמרא במסכת חגיגה (דף י"ב ע"ב) כי אין מלאכי השרת אומרים שירה אלא בלילה, אם כן איך אמר המלאך כי הגיע זמנו לומר שירה בעלות השחר?

ונראה לומר על פי מה שכתב במהרש"א בחידושי אגדות על מסכת חגיגה שם לחלק בין מלאכים הנבראים בכל יום, שאין אומרים שירה אלא פעם אחת ביום שנבראו, לבין מלאכים כגבריאל ומיכאל, שאומרים שירה תמיד, לפי זה אתי שפיר.

ועוד נראה לתרץ על פי מה שכתב החזון איש (או"ח סימן י"ג מכתב ב') לחלק בין המלאכים הרגילים, לבין מלאך פרטי. והשירה האמורה כאן אינה השירה של המלאכים המתחלקים למשמרות, שהם מלאכים מיוחדים שנבראו לכך, אלא שיש עוד מלאכים לתעודות ידועות, שהם מלאכים פרטיים, וכזה היה שרו של עשו מלאך פרטי, וזו הפעם שרצה לומר שירה היה ביום, ובעוד לילה לא היה רשאי לכך, לפי זה, הגמרא בחגיגה שאומרת שאין מלאכי השרת אומרים שירה אלא בלילה, כוונתה

לאחר עספר שנים של הדפסת והפצת עלון זה בארץ ובחו"ל, פאחר והוצאת העלון כרוכה בהוצאות כספיות גדולות, לצערנו הרב אנו נאלצים לצמצם מאוד את כמות הדפסת והפצת העלונים.

מעוניין לזכות את הרבים? אתה יכול בשמחה להדפיס עלון זה ולהפיצו באזור מגורך.

ניתן לעזור בהוצאת והפצת העלון ולהקדיש עלונים לזיכוי הרבים לבריאות אושר נחת וז"ק ולע"ג קרובים וידידים.

הפענויין להיות שותף בהוצאת העלון ולזכות את הרבים ויכל לפנות לטלפון: 052-814448

ניתן ולהיות שותף בזיכוי הרבים ולתרום בביט בטלפון: 052-8144488